

Warszawa, dnia 2020 -10- 22

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

*Sekretarz Stanu
Szymon Giżyński*

OPS.dws.073.10.2020

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych**

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 września 2020 r., znak: KRIR/KK/922, dotyczące uchwał Krajowej Rady Izb Rolniczych, przedstawiam stanowisko odnośnie do *uchwały Nr 5/2020 z dnia 9 września 2020 r. w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego bieżącej sytuacji w rolnictwie.*

W kwestii wniosku o niewszczywanie prac legislacyjnych nad *poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt* informuję, iż wniosek ten nie może zostać zrealizowany.

Decyzja dotycząca skierowania ww. projektu do dalszych prac legislacyjnych należała do Pani Elżbiety Witek, Marszałek Sejmu RP. Ustawa została przyjęta przez Sejm RP na posiedzeniu w dniu 18 września 2020 r. i przekazana do Senatu. Senat przyjął ustawę wraz ze zgłoszonymi poprawkami na posiedzeniu w dniu 13 października br.

W sprawie wniosku o pilne podanie informacji przez odpowiednie służby na temat wysokości i terminu wypłaty pomocy rolnikom poszkodowanym przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne informuję, iż producenci rolni poszkodowani w wyniku tegorocznych niekorzystnych zjawisk atmosferycznych takich jak susza, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, poza odszkodowaniami z zakładów

ubezpieczeń, mogą ubiegać się w bieżącym roku o kredyt preferencyjny zarówno obrotowy na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, jak i na odtworzenie środków trwałych.

Oprocentowanie należne bankowi płacone przez kredytobiorcę, który w dniu wystąpienia szkód posiadał ubezpieczenie co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynosi 0,5 % w skali roku. Podstawowym warunkiem ubiegania się o ww. kredyty jest oszacowanie szkód przez komisję powołaną przez wojewodę w terminie do 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia szkód powstałych w wyniku gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny. W przypadku suszy należy dokonać oszacowania szkód za pośrednictwem aplikacji publicznej.

Od dnia 1 stycznia 2021 r. producenci rolni ponownie będą mogli ubiegać się w formule pomocy *de minimis* o:

1) udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;

2) zastosowanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody;

3) udzielenie przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego.

W zakresie ponownego wniosku o systemową zmianę ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w celu wprowadzenia ubezpieczeń za szkody spowodowane plagą gryzoni informuję, iż aktualnie w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi trwają prace analityczne w kierunku zmian w systemie ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich na przyszłe lata. W ramach tych prac analizowane są zgłaszane przez środowisko rolnicze sugestie i uwagi, w tym dotyczące ubezpieczenia upraw od strat spowodowanych inwazją szkodników. Celem głównym planowanych zmian jest zaproponowanie rozwiązań zwiększających efektywność i racjonalność wydatkowania środków budżetowych i unijnych możliwych do zaangażowania w produkty ubezpieczeniowe oferowane dla rolników i poszerzenie ich listy, w celu stania się składnikiem szerszej konstrukcji systemu zarządzania ryzykiem w polskim rolnictwie.

Dodatkowo informuję, iż Ministerstwo Środowiska, w odpowiedzi na korespondencję mailową

w sprawie szkód w uprawach rolnych spowodowanych żerowaniem żurawi, wyjaśniło, iż zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183), żuraw *Grus grus* jest objęty ścisłą ochroną gatunkową. Natomiast zgodnie z art. 126 ust. 1 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2020 r. poz. 55, z późn. zm.), Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez 5 gatunków: żubry, wilki, rysie, niedźwiedzie i bobry, przy czym odpowiedzialność ta nie obejmuje utraconych korzyści, a ogranicza się jedynie do szkody rzeczywistej, którą należy wykazać. Jednocześnie, Ministerstwo Środowiska poinformowało, iż zagadnienie związane z negatywnym oddziaływaniem chronionych gatunków ptaków na gospodarkę rolną stanowi ważną i istotną kwestię, która będzie przedmiotem dalszych analiz i ocen.

W sprawie wniosku o zwiększenie środków przeznaczonych na dopłatę do ubezpieczeń upraw rolnych informuję, że wysokość środków na dopłaty do składek ubezpieczenia, możliwych do zaangażowania w ramach ustaw budżetowych na poszczególne lata, związana jest z panującą w danym czasie sytuacją gospodarczą. Dlatego uwzględniając obecnie występującą epidemię COVID-19, wydatki budżetu państwa skierowane są w głównej mierze na przeciwdziałanie wystąpieniu skutków epidemii, w tym w rolnictwie.

Odnosnie do wniosku o wprowadzenie ustawowej konieczności zawierania umów kontraktacyjnych, z gwarantowanym terminem odbioru, zapłaty i ceną oraz utworzenia niezależnych laboratoriów dla badania jakości produktów rolno-spożywczych i wprowadzenia obowiązku pobierania zabezpieczonych próbek do ewentualnych odwołań informuję, iż umowy kontraktacyjne zawierane są w oparciu o przepisy zawarte w *ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny* (Dz.U. 2020 poz. 1740). Przez umowę kontraktacji producent rolny zobowiązuje się wytworzyć i dostarczyć kontraktującemu oznaczoną ilość produktów rolnych określonego rodzaju, a kontraktujący zobowiązuje się te produkty odebrać w terminie umówionym, zapłacić umówioną cenę oraz spełnić określone świadczenie dodatkowe, jeżeli umowa lub przepisy szczególne przewidują obowiązek spełnienia takiego świadczenia. Umowy kontraktacyjne nie są obligatoryjne.

Obowiązkowe natomiast są umowy pomiędzy producentem produktów rolnych a pierwszym nabywcą na dostarczanie produktów rolnych. Wymóg zawarcia umowy został określony w przepisach *ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych* (Dz.U. z 2018 r. poz. 945 z późn. zm.) wykonującej postanowienia *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007*. Zakres w jakim muszą być zawierane ww. umowy został wskazany w art. 38q *ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych*. Obowiązek zawarcia ww. umowy dotyczy sektorów produktów rolnych: zboża, burak cukrowy, mleko surowe, chmiel, len i konopie, owoce

i warzywa, tytoń, wołowina i cielęcina, wieprzowina, baranina i kozina, jaja, mięso drobiowe. Wymóg zawarcia umowy obowiązuje w przypadku, gdy zbywającym jest producent będący rolnikiem a nabywca jest przetwórcą lub dystrybutorem, który nie zbywa tych produktów rolnych bezpośrednio konsumentom finalnym.

Umowa musi spełniać warunki określone odpowiednio w art. 125 i 127, art. 148 ust. 2 oraz art. 168 ust. 4 *rozporządzenia nr 1308/2013*, tj.:

- a) jest sporządzana przed dostawą;
- b) jest sporządzona w formie pisemnej, dokumentowej albo elektronicznej;

oraz

- c) zawiera w szczególności następujące elementy:

(i) cenę do zapłaty za dostawę, która:

– jest niezmienna i określona w umowie; lub

– jest obliczana poprzez połączenie różnych czynników określonych w umowie, które mogą obejmować wskaźniki rynku odzwierciedlające zmiany warunków na rynku, dostarczoną ilość oraz jakość lub skład dostarczonych produktów rolnych;

(ii) ilość i jakość odnośnych produktów, które można dostarczyć lub które muszą zostać dostarczone, wraz z terminem takich dostaw;

(iii) okres obowiązywania umowy, który może być ograniczony lub nieograniczony, z klauzulami dotyczącymi rozwiązania umowy;

(iv) szczegóły dotyczące terminów i procedur płatności;

(v) ustalenia dotyczące odbioru lub dostawy produktów rolnych; oraz

(vi) przepisy mające zastosowanie w przypadku zaistnienia siły wyższej.

Należy również podkreślić, że jedynie Polska wśród krajów UE wdrożyła tak szeroko przepis *rozporządzenia 1308/2013* w zakresie obowiązku zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych.

Podkreślenia wymaga fakt, że jednym z warunków zawarcia umowy, zgodnie z art. 148 ust. 4 oraz art. 168 ust. 6 *rozporządzenia nr 1308/2013*, jest to, że wszystkie elementy umów na dostawę produktów rolnych zawieranych przez producentów z przetwórcami lub dystrybutorami są swobodnie negocjowane pomiędzy stronami.

Swoboda przy zawieraniu umowy, również kontraktacyjnej przejawia się nie tylko swobodą kształtowania treści umowy, ale także swobodą wyboru kontrahenta oraz decydowania o tym, czy umowę zawrzeć. Zasada swobody umów wyrażona w art. 353 *Kodeksu cywilnego*, mówi, że strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Pojedynczy rolnik jest zbyt słabym partnerem dla przetwórcy lub handlowca, aby wynegocjować wzajemnie korzystne warunki umowy. Dla wzmocnienia pozycji rolnika w łańcuchu dostaw konieczny jest rozwój różnych form współdziałania producentów rolnych, zwiększający ich pozycję rynkową i wpływ na określenie warunków i realizację umów dostaw. Rolą państwa jest tworzenie warunków –

szczególnie prawnych sprzyjających upowszechnianiu trwałych dobrowolnych powiązań producentów rolnych z przetwórcami i handlowcami uwzględniających interesy obu stron. Uchwalona w dniu 15 września 2000 r. *ustawa o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw* tworzy podstawy prawne umożliwiające organizowanie się producentów rolnych w silne podmioty rynkowe zdolne do negocjowania z odbiorcami przemysłowymi i handlowymi umów zbytu na warunkach uwzględniających interesy rolników – członków grupy. Zgodnie z ustawą grupy producentów rolnych danego produktu, mogą organizować się w związki grup producentów rolnych. Głównym celem tych związków jest organizacja i koordynacja zbytu wytworzonych produktów oraz reprezentowanie grup w stosunku do dużych odbiorców.

W zakresie utworzenia laboratoriów dla badania jakości produktów rolno- spożywczych oraz wprowadzenia obowiązku pobierania zabezpieczonych próbek do ewentualnych odwołań, a także wprowadzenia prawa do takich odwołań należy zauważyć, iż powszechnie obowiązujące przepisy prawne faktycznie nie regulują kwestii systemu odwoławczego od uzyskiwanych wyników badań. W związku z tym, nie zostały określone również zasady pobierania próbek odwoławczych czy wskazania laboratoriów, które przeprowadzałyby badania odwoławcze.

Dlatego też, oprócz zapisania warunków zgodnie z przepisami art. 125, art. 127, art. 148 ust. 2 oraz art. 168 ust. 4 i 6 *rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych*¹, w celu uniknięcia sporów między sprzedającym a pierwszym nabywcą, w umowach przez nich zawieranych można zawrzeć postanowienia dotyczące pobierania i badania próbek produktów, wyboru laboratorium odwoławczego i ponoszenia kosztów w przypadku, gdy wyniki badań wykonanych przez skupującego nie są akceptowane przez sprzedającego.

Przykładem mechanizmu wspomagającego rozstrzygnięcie sporów pomiędzy rolnikiem a skupującym jest działające przy Izbie Zbożowo-Paszowej Kolegium Arbitrów, stworzone na potrzeby firm członkowskich zrzeszonych w Izbie, ale także działających na rzecz firm spoza organizacji. Celem Kolegium Arbitrów jest rozpatrywanie sporów między podmiotami gospodarczymi na tle wykonywania obowiązków wynikających z umów kupna-sprzedaży towarów rolnych. Warunkiem rozpatrywania sprawy przez Kolegium jest odpowiedni zapis w umowie kupna-sprzedaży, iż ewentualne spory będą rozstrzygane przez Sąd Arbitrażowy przy tej Izbie.

Jeśli w umowie zawarto zapis, że spory będzie rozstrzygać kolegium odwoławcze przy Izbie wówczas obowiązują zapisy zawarte w regulaminie Izby. Arbitraż jest odpłatny. Jeśli w umowie podmioty nie wskażą jednoznacznie, kto ma dokonać arbitrażu, wówczas jest on dokonywany przed sądem powszechnym.

---

¹ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. UE. L347 z 20.12.2013 r., str. 671, z późn.zm.)

W przypadku rolników indywidualnych sprzedających swoje plony do lokalnych punktów skupu, którzy nie mają w umowach wskazania laboratorium odwoławczego, możliwe jest skorzystanie z odpłatnego wykonania badań jakości produktów rolnych w laboratoriach niezależnych od podmiotów skupowych. Aby wyniki analizy mogły stanowić dowód w sprawie weryfikacji podejrzenia oszukańczego działania podmiotu skupowego należałoby spełnić dwa warunki:

1. próbki powinien pobrać niezależny rzeczoznawca, czyli osoba mająca aktualne uprawnienia (wiedzę praktyczną i teoretyczną) w zakresie pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych,

2. analizy wykonać musi wiarygodne laboratorium, tj. laboratorium posiadające akredytację Polskiego Centrum Akredytacji (PCA), które do oznaczania poszczególnych wyróżników jakości produktu stosuje metody referencyjne (odwoławcze) oraz posiada na te metody akredytację, co daje gwarancję wiarygodności i powtarzalności badań.

Rolnicy mający wątpliwości co do rzetelności wyników analiz próbek oddawanych do skupu artykułów rolno-spożywczych mogą skorzystać z samodzielnego wyboru przeszkolonego rzeczoznawcy (korzystając na przykład z informacji wojewódzkich inspektoratów jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (wijnars) prowadzących rejestry) oraz odpowiedniego, świadczącego usługi badawcze w potrzebnym zakresie laboratorium (np. korzystając z list dostępnych na stronach PCA). Niektóre laboratoria posiadają również akredytację w zakresie pobierania próbek. Przykładowo w zakresie produktów rolnych pochodzenia roślinnego szereg badań, z pobraniem próbek włącznie, może wykonać Dział Laboratoryjny Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Warszawie.

Również, na wniosek rolnika, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) może sprawdzić parametry skupowe w ramach oceny jakości handlowej zgodnie z art. 31 *ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych*². Ocena jakości handlowej polega na sprawdzeniu, czy artykuły rolno-spożywcze spełniają wymagania w zakresie jakości handlowej określone w przepisach o jakości handlowej oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Wyniki oceny jakości artykułów rolno-spożywczych uzależnione są zarówno od sposobu pobierania próbek, jak i od osoby, która je pobiera. Próbkę powinny być pobierane zgodnie z *rozporządzeniem MRiRW z dnia 7 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych*³, które określa ogólne wytyczne przy pobieraniu próbek wszystkich artykułów rolno-spożywczych, przez osoby posiadające potwierdzone kompetencje. Uprawnienia do pobierania próbek artykułów rolno-spożywczych, oprócz pracowników IJHARS, posiadają osoby wpisane do rejestru rzeczoznawców prowadzonego przez wijnars, właściwego dla miejsca zamieszkania rzeczoznawcy. W celu ewentualnego pobrania próbki artykułu rolno-spożywczego, należy skontaktować się z takim

² Dz. U. z 2019 r. poz. 2178 z późn. zm.

³ Dz.U. z 2003 r. Nr 59, poz. 526, z późn. zm.

rzeczoznawcą, aby ustalić warunki jej pobrania. Próbkę pobrane przez uprawnionego rzeczoznawcę mogą być przebadane w dowolnym, niezależnym, akredytowanym laboratorium, zaakceptowanym przez obie strony. Wzajemnych roszczeń co do niespełniania postanowień umowy, w tym sporów dotyczących kwestii wyników badań oceny jakości produktów, strony umowy mogą dochodzić na drodze sądowej przed sądami powszechnymi lub w ramach arbitrażu (sądu polubownego) pod warunkiem pisemnego sporządzenia między stronami zapisu dotyczącego sądu polubownego.

Po przeprowadzeniu oceny jakości handlowej inspektor wystawia *świadcstwo jakości handlowej*, którego wzór został określony w *rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie wzoru świadectwa jakości handlowej*⁴. Za dokonanie oceny oraz przeprowadzenie koniecznych do wykonania oceny badań i wystawienia świadectwa jakości handlowej pobierane są opłaty, zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie stawek opłat za dojazd do miejsca oceny, czynności związane z dokonaniem oceny, badania laboratoryjne i wydawanie świadectw jakości handlowej oraz sposobu i terminu wnoszenia tych opłat*⁵.

W celu dokonania oceny jakości handlowej rolnicy mogą zgłosić się z wnioskiem do właściwego miejscowo wjhars. Wzór wniosku jest dostępny na stronie internetowej www.ijhars.gov.pl i znajduje się w zakładce: *Wzory dokumentów oraz Kontrola jakości → Ocena jakości*.

Oprócz IJHARS, także baza laboratoriów Inspekcji Weterynaryjnej zapewnia rolnikom odpłatną możliwość wykonywania badań metodami akredytowanymi w kierunkach mikrobiologicznych oraz chemicznych dla żywca (mięso) lub mleka.

Mając na uwadze powyższe, bardziej zasadne niż tworzenie nowych laboratoriów, byłoby podjęcie działań mających na celu wykorzystanie już istniejącej sieci laboratoriów należących zarówno do podmiotów prywatnych, jak i organów kontroli.

Istotną rolę w ograniczeniu poczucia nierzetelnego wykonywania badań przez punkty skupu płodów rolnych może odegrać Krajowa Rada Izb Rolniczych przy współpracy z wjhars i Ośrodkami Doradztwa Rolniczego, przekonując producentów rolnych do podejmowania wspólnych działań na rzecz współpracy z rzeczoznawcami, którzy mogliby świadczyć usługi dla lokalnej grupy producenckiej, spółdzielni, etc.

Dodatkowo informuję, że powyższe stanowisko w sprawie utworzenia laboratoriów dla badania jakości produktów rolno- spożywczych oraz wprowadzenia obowiązku pobierania zabezpieczonych próbek do ewentualnych odwołań, a także wprowadzenia prawa do takich odwołań zostało już przedstawione Krajowej Radzie Izb Rolniczych w odpowiedzi na podobny wniosek z października ubiegłego roku.

---

⁴ Dz. U. Nr 230, poz. 1932

⁵ Dz.U. z 2015 r. poz. 2328

W sprawie wniosku o walkę z afrykańskim pomorem świń (ASF) informuję, iż działania związane z ograniczaniem szerzenia się ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są podejmowane w sposób ciągły, z zastosowaniem wszelkich dostępnych środków, na wielu płaszczyznach we współpracy z różnymi resortami i instytucjami.

Przede wszystkim kontynuowane są działania na rzecz redukcji populacji dzików na terenie całego kraju. Redukcja populacji dzików do jak najniższego poziomu, a tym samym eliminacji wirusa ASF ze środowiska naturalnego, pozostaje aktualnie najważniejszą kwestią i jest zadaniem priorytetowym.

Redukcja populacji dzików jest realizowana na terytorium Polski w sposób ciągły, w pierwszej kolejności w ramach planowej gospodarki łowieckiej i – uzupełniająco – poprzez wykonywanie odstrzałów sanitarnych nakazanych w drodze rozporządzeń powiatowego lekarza weterynarii lub wojewody i wykonywanych przez myśliwych zrzeszonych w Polskim Związku Łowieckim. Działania mające na celu zwiększenie liczby pozyskanych dzików w ramach polowań czy odstrzału sanitarnego są i będą kontynuowane, w celu ograniczenia zagęszczenia populacji dzika zgodnie z rekomendacjami Międzyresortowego Zespołu ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków ASF przekazanych do realizacji Ministrowi Środowiska do poziomu 0,1 osobnika/km².

Zasady gospodarki łowieckiej, w tym właściwej liczebności populacji poszczególnych gatunków zwierzyny przy zachowaniu równowagi środowiska przyrodniczego, odstrzału redukcyjnego, zastępczego, rocznych planów łowieckich określają przepisy ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1683).

Stosownie do ww. ustawy gospodarka łowiecka prowadzona jest w obwodach łowieckich przez dzierżawców lub zarządców m. in. w oparciu o roczne plany łowieckie i wieloletnie łowieckie plany hodowlane.

Stosownie do art. 8a ww. ustawy roczny plan łowiecki jest sporządzany na okres od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca roku następnego (łowiecki rok gospodarczy), w szczególności na podstawie inwentaryzacji zwierzyny.

Inwentaryzacja zwierzyny jest sporządzana przez dzierżawców albo zarządców obwodów łowieckich w terminie do dnia 10 marca każdego roku i zawiera szacowaną liczebność występujących zwierząt łownych, z wyłączeniem łownych ptaków migrujących, według stanu na dzień 10 marca roku, w którym jest sporządzany roczny plan łowiecki.

Roczny plan łowiecki jest sporządzany przez dzierżawcę obwodu łowieckiego, po zasięgnięciu opinii właściwych wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) oraz właściwej izby rolniczej, i podlega zatwierdzeniu przez właściwego nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w uzgodnieniu z Polskim Związkiem Łowieckim.

W ramach odstrzałów sanitarnych rekomendowanych przez Inspekcję Weterynaryjną w związku z ASF i stanowiących element uzupełniający redukcję populacji dzików tylko w okresie od 31 stycznia do 12 października br. łącznie pozyskano 123 084 dziki.

Odnosząc się do kwestii wypłat odszkodowań dla posiadaczy świń w związku z wystąpieniem ASF informuję, że założenia przyjęte dla potrzeb skutecznego zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, w tym na terytorium Polski, zakładają obligatoryjne stosowanie się wszystkich podmiotów do nakazów i zakazów wprowadzanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej w celu zwalczania danej choroby, jak również przestrzegania obowiązujących zasad w zakresie znakowania i rejestracji zwierząt. Zarówno wprowadzanie do gospodarstwa nieoznakowanych zwierząt (zwierzęta o nieznanym statusie epizootycznym), ich przemieszczanie, jak również niestosowanie się do określonych nakazów i zakazów stanowi istotną przeszkodę w zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Inspekcja Weterynaryjna wnikliwie analizuje przyczyny wystąpienia wirusa ASF w gospodarstwach utrzymujących świnie. Hodowcy świń, którzy w swoich gospodarstwach (stadach) przestrzegali ww. zasad, otrzymują odszkodowanie ze środków pochodzących z budżetu państwa.

Ponadto, pomoc w formie częściowej refundacji wydatków poniesionych na zakup mat dezynfekcyjnych, sprzętu do wykonania zabiegów dezynfekcyjnych, dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych oraz produktów biobójczych, środków dezynsekcyjnych lub deratyzacyjnych, odzieży ochronnej i obuwia ochronnego oraz wydatków poniesionych na zabezpieczenie budynków, w których utrzymywane są świnie przed dostępem zwierząt domowych, o której mowa w § 13e *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*, udzielana jest w formule pomocy *de minimis*.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 *rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym* (Dz. Urz. UE z dnia 24.12.2013, L 352) łączna kwota pomocy *de minimis* przyznanej w okresie trzech lat podatkowych przez państwo członkowskie przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie podstawowej produkcji produktów rolnych nie może przekroczyć górnego limitu krajowego określonego w tym rozporządzeniu, tj. w przypadku Polski 295.932.125,00 euro.

Powyższy limit na lata 2018-2020 został wykorzystany i do końca 2020 r. żadna nowa pomoc *de minimis* w rolnictwie nie może zostać udzielona. Natomiast nowe przeliczenie 3-letniego limitu krajowego nastąpi w 2021 r. i będzie ono obejmowało lata 2019-2021. Uwzględniając powyższe, pomoc *de minimis* w rolnictwie będzie mogła być ponownie udzielana od dnia 1 stycznia 2021 r.

Jednocześnie, podjęte zostały prace legislacyjne mające na celu uruchomienie w bieżącym roku pomocy na wyrównanie utraconych dochodów dla producentów świń prowadzących działalność rolniczą na obszarze zapowietrzonym lub zagrożonym wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF).

Odnosząc się do wniosku o podjęcie działań w celu zmniejszenia procedur kredytowych rolnika wymaganych przez banki podczas udzielania kredytów rolnikom informuję, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe* (Dz. U. z 2019 r.

poz. 2357), banki są samodzielnymi oraz samofinansującymi się jednostkami organizacyjnymi, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie może bankom wydać skutecznych poleceń dotyczących m.in. procedury udzielania kredytów.

Jednocześnie, pragnę zauważyć, że zarówno sektor bankowy, jak i KNF i Ministerstwo Finansów, wielokrotnie zwracali uwagę na skutki przepisów *rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie określenia przedmiotów należących do rolnika prowadzącego gospodarstwo, które nie podlegają egzekucji* (Dz. U. poz. 1385) wyłączających spod egzekucji bardzo szeroki katalog przedmiotów związanych z działalnością rolniczą, które automatycznie nie mogą stanowić zabezpieczenia spłaty kredytów.

W kwestii wniosku o zwiększenie pomocy dla producentów drobiu oraz bydła mięsnego oraz wniosku o pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19 informuję, iż zgodnie z obecnie (lata 2015-2020) obowiązującymi przepisami *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1307/2013*⁶, wsparcie związane z produkcją jest systemem ograniczającym produkcję i można je przyznawać jedynie do tych sektorów lub regionów państwa członkowskiego, w których określone typy rolnicze lub określone sektory rolnictwa, wyszczególnione w art. 52 ust. 2 tego rozporządzenia mają szczególne znaczenie ze względów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych i znajdują się w trudnej sytuacji (co należało wykazać). Przepisy UE nie przewidują możliwości wsparcia dedykowanego sektorowi drobiu. Roczna stawka płatności oparta jest na ustalonych obszarach i plonach lub na ustalonej liczbie zwierząt, z uwzględnieniem pułapów finansowych, które określają państwa członkowskie dla każdego środka.

Ustalenia wysokości płatności związanych z produkcją dokonano biorąc pod uwagę konieczność wsparcia sektorów istotnych ze względów społecznych, gospodarczych lub środowiskowych i jednocześnie doświadczających trudności oraz ograniczenia finansowe wynikające z prawa UE.

Należy też zauważyć, że zwiększenie poziomu wsparcia do bydła mięsnego spowodowałoby odpowiednie zmniejszenie poziomu wsparcia innych sektorów. Wynika to z tego, że na wsparcie związane z produkcją Polska wydzieliła maksymalny przewidziany przepisami unijnymi odsetek pułapu krajowego (15%), a więc nie ma możliwości zwiększenia tego odsetka, a jedynie ewentualne przesuwanie środków pomiędzy poszczególnymi kopertami finansowymi na płatności związane (w ramach tych 15%).

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie szczególnych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19” w ramach działania „Wyjątkowe

---

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.).

tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 1467) zostało opracowane na podstawie wytycznych zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/872 z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do szczególnych działań mających zapewnić nadzwyczajne tymczasowe wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Dz. Urz. UE L 204 z 26.6.2020, str. 1). Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2020/872, wsparcie ma zaradzić problemom związanym z płynnością, które zagrażają ciągłości działalności rolników w danym sektorze. Wsparcie powinno być przyznawane na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które mogą obejmować sektory produkcyjne, rodzaje rolnictwa, struktury gospodarstw, rodzaje wprowadzania produktów rolnych do obrotu czy liczbę zatrudnionych pracowników sezonowych.

Biorąc pod uwagę wysokość strat w poszczególnych sektorach produkcji rolnej, jak również ograniczony budżet na realizację przedmiotowej pomocy, pomoc została skierowana dla rolników indywidualnych prowadzących działalność w obszarze sektorów, w których zidentyfikowano największe potrzeby w zakresie natychmiastowego wsparcia, którego celem jest rekompensata przynajmniej części strat, jakie rolnicy ponieśli w wyniku wystąpienia epidemii COVID-19. Wobec powyższego pomoc zostanie udzielona w sektorze wołowiny, mleka, wieprzowiny, drobiu, kóz, owiec oraz roślin ozdobnych pod osłonami grzewczymi.

Ukierunkowanie pomocy w sektorze wołowiny dla producentów utrzymujących samce gatunku bydło domowe, których wiek wynosił co najmniej 12 miesięcy i nie więcej niż 24 miesiące ma zapewnić, że wsparciem zostaną objęte gospodarstwa specjalizujące się w produkcji bydła mięsnego. Udział tej kategorii w skupie bydła ogółem w Polsce jest najwyższy i wynosi blisko 40%. Producenci posiadający ww. kategorię bydła mogą również posiadać krowy mamki, czy jałówki przeznaczone na opas, a przyznane wsparcie w postaci ryczałtowej pozwoli w pewnym stopniu na zrekompensowanie strat poniesionych w gospodarstwach utrzymujących bydło.

W przypadku producentów żywca drobiowego, największe spadki cen zarówno skupu żywca, jak i sprzedaży tuszek drobiowych przypadły na miesiące marzec i kwiecień 2020 r. Od połowy marca do końca kwietnia cena skupu kurcząt typu brojler spadła o około 14%. Natomiast w porównaniu do ceny sprzed roku była niższa o 16%. W kwietniu 2020 r. średni miesięczny spadek cen skupu żywca sięgnął 11,4% w stosunku do marca 2020 r., a w porównaniu do ceny sprzed roku średnia miesięczna cena skupu była niższa o 12,6%. W przypadku producentów żywca indyków rzeźnych, w kwietniu 2020 r. średni miesięczny spadek cen skupu żywca sięgnął 9,7% w stosunku do marca 2020 r., a w porównaniu do ceny sprzed roku średnia miesięczna cena skupu była niższa o 11,0%. Biorąc pod uwagę powyższe spadki cen oraz to że skala produkcji mięsa kurczęcego i indyczego stanowi około 96% produkcji mięsa drobiowego, pomoc dla producentów kurczaków i indyków przewidziano na najwyższym poziomie.

Wylęgi gęsi rozpoczynają się w miesiącach styczeń - luty. W roku 2020 r. wylęgi rozpoczęły się

w lutym, a z zakładów wylęgu drobiu zostało oddanych do chowu blisko 170 tys. gęsi. Ze względu na sezonowość produkcji gęsi, ich uboje odbywają się w okresie maj – grudzień danego roku. W tej sytuacji, w przypadku producentów gęsi pomoc przewidziano głównie dla tej grupy producentów, którzy rozpoczęli tucz gąsiąt wylężonych w miesiącu lutym 2020 r. i którzy kierowali do uboju gęsi w okresie 15 marzec – 15 czerwiec 2020 r., czyli w okresie największych spadków cen spowodowanych wystąpieniem epidemii COVID-19.

W kwietniu 2020 r. średni miesięczny spadek cen skupu kaczek rzeźnych wyniósł 0,8% w stosunku do marca 2020 r. Średnia miesięczna cena skupu kaczek rzeźnych w kwietniu 2020 r. była niższa jedynie o 4,4% w stosunku do kwietnia 2019 r., wobec czego należy stwierdzić, że spadki cen skupu żywych kaczek nie uzasadniły konieczności udzielenia wsparcia tej grupy producentom w ramach ww. instrumentu pomocy.

W projektowaniu pomocy dla rolników indywidualnych w sektorze wieprzowiny kierowano się przede wszystkim wpływem strat w związku z COVID-19 i utraty płynności finansowej, na utrzymanie ciągłości prowadzenia działalności rolniczej w tym sektorze. Należy zauważyć, że kryteria dostępu nie różnicują gospodarstw w zależności od zakupu prosiąt z zagranicy czy od krajowych producentów. Do pomocy kwalifikują się wszystkie gospodarstwa, które prowadzą produkcję świń w oparciu o zwierzęta urodzone w gospodarstwie rolnika, przy czym nie wyklucza się w tych gospodarstwach również możliwości zakupu zwierząt do tuczu, pomoc dla gospodarstwa ma natomiast charakter ryczałtu ustalonego w odniesieniu do liczby zwierząt urodzonych w gospodarstwie. Uznano, iż gospodarstwa prowadzące produkcję przede wszystkim w cyklu zamkniętym w dłuższym okresie czasu narażone są na większe ryzyko produkcyjne i ponoszenie wysokich kosztów utrzymania stada podstawowego niezależnie od koniunktury na rynku, a więc w przypadku takich gospodarstw istnieje większe ryzyko trwałego wycofywania się z produkcji co w konsekwencji rodzi poważne skutki dla zachowania krajowej produkcji świń. W przeciwieństwie do gospodarstw prowadzących produkcję w cyklu otwartym, w oparciu o warchlaki zakupione lub dostarczone do gospodarstwa w ramach współpracy z firmami gwarantującymi określony zysk z tuczu niezależnie od sytuacji cenowej na rynku, gospodarstwa utrzymujące lochy i sprzedające własne tuczniaki ponoszą większe ryzyko cenowe. Spadkowy trend ceny prosiąt (spadek o ponad 32%) w połączeniu ze spadkiem cen tuczniaków w dłuższej perspektywie powoduje zachwianie opłacalności zwłaszcza w gospodarstwach utrzymujących lochy. Uznano zatem, że w przypadku sektora wieprzowiny pomoc zostanie skierowana do tych gospodarstw, mając również na uwadze ograniczony budżet na ww. działanie w kontekście konieczności udzielenia pomocy finansowej również w innych sektorach.

Odnośnie do wniosku dotyczącego wpływu podpisanej przez Prezydenta RP w dniu 25 sierpnia br. ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów na sytuację producentów napojów oraz sadowników i plantatorów buraka cukrowego należy podkreślić, iż ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych

wyborów konsumentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492) została opracowana przez Ministerstwo Zdrowia. Projekt ww. ustawy wpłynął do Sejmu RP w dniu 6 lutego 2020 r., a w dniu 25 sierpnia 2020 r. ustawa została podpisana przez Prezydenta RP. Przepisy dotyczące tzw. podatku cukrowego wejdą w życie dniu 1 stycznia 2021 r.

Zgodnie z art. 12a ust. 1 tej ustawy, podlega opłacie wprowadzanie na rynek krajowy napojów z dodatkiem m.in. cukrów będących monosacharydami lub disacharydami oraz substancji słodzących.

Obowiązek zapłaty opłaty ciąży na:

1) podmiotach sprzedających napoje do punktów sprzedaży detalicznej albo prowadzących sprzedaż detaliczną napojów w przypadku: producenta, podmiotu nabywającego napoje w ramach wewnątrzwspólnotowej dostawy towarów lub importera napoju;

2) zamawiającym, w przypadku gdy skład napoju objętego opłatą stanowi element umowy zawartej przez producenta a dotyczącej produkcji tego napoju dla zamawiającego (art. 12d ust. 1).

Opłacie nie podlega wprowadzenie na rynek krajowy m.in. napojów:

1) będących wyrobami medycznymi, suplementami diety, żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego, preparatami do początkowego żywienia niemowląt, preparatami do dalszego żywienia niemowląt,

2) będących wyrobami akcyzowymi,

3) w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego oraz zawartość cukrów jest mniejsza lub równa 5 g w przeliczeniu na 100 ml napoju;

4) będących wyrobami, w których na pierwszym miejscu w wykazie składników znajduje się mleko albo jego przetwory.

Opłata stanowi w 96,5% przychód Narodowego Funduszu Zdrowia oraz w 3,5% dochód budżetu państwa, w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw finansów publicznych. Narodowy Fundusz Zdrowia przeznacza ww. środki na działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym oraz na świadczenia opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców z chorobami rozwiniętymi na tle niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, w szczególności z nadwagą i otyłością.

Zgodnie z art. 12f ust. 1 na wysokość opłaty składają się następujące części:

1) 0,50 zł za zawartość cukrów w ilości równej lub mniejszej niż 5 g w 100 ml napoju, lub za zawartość w jakiegokolwiek ilości co najmniej jednej substancji słodzącej, o których mowa w rozporządzeniu nr 1333/2008 w sprawie dodatków do żywności,

2) 0,05 zł za każdy gram cukrów powyżej 5 g w 100 ml napoju – w przeliczeniu na litr napoju.

Wysokość opłaty dla napojów zawierających powyżej 5 g cukrów w 100 ml napoju stanowi sumę części, o których mowa w ww. pkt 1 i 2.

Do obliczenia opłaty zawartość cukrów w 100 ml napoju jest zaokrąglana w górę do pełnego grama. Maksymalna wysokość opłaty wynosi 1,2 zł w przeliczeniu na 1 litr napoju.

Napoje, w których udział masowy soku owocowego, warzywnego lub owocowo-warzywnego wynosi nie mniej niż 20% składu surowcowego, zawierające powyżej 5 g cukrów w 100 ml napoju są objęte wyłącznie częścią opłaty, tj. 0,05 zł za każdy gram cukrów powyżej 5 g w 100 ml napoju.

W ramach procesu legislacyjnego *projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów*, zgodnie z informacją zamieszczoną w biuletynie informacji publicznej RCL, *Konsultacje publiczne*, projekt był kierowany również do organizacji rolniczych.

SEKRETANU
Szymon Gzyński